

Допомога НАТО Україні

Дев'ятого липня 2016 року, у Варшаві, на засіданні Комісії Україна-НАТО на рівні глав держав та урядів було ухвалено Комплексний пакет допомоги (КПД) для України. КПД передбачає підтримку України для кращого забезпечення нею власної безпеки і виконання істотних реформ сектору безпеки та оборони. Це включає завдання, викладені у Стратегічному оборонному бюлетені (СОБ) 2016 року, виконання яких спрямовано на впровадження стандартів НАТО і досягнення оперативної сумісності з силами Альянсу до 2020 року.

В липні 2018 року Комісія Україна-НАТО на рівні міністрів оборони взяла до відома другу редакцію КПД, яка забезпечує кращу відповідність положень цього документа завданням реформ в Україні згідно з Річною національною програмою (РНП). Ця сторінка фактів відображає поточний стан справ щодо допомоги НАТО Україні в межах КПД.

Дорадча допомога НАТО

Експерти з країн НАТО працюють при Представництві НАТО в Україні і надають дорадчу допомогу з ключових питань щодо виконання завдань СОБ. Вони надають допомогу в реформуванні системи логістики в Україні, у розбудові сержантсько-старшинського корпусу та в інших питаннях. Радники також допомагають Україні розробляти національне законодавство відповідно до ключових євроатлантичних принципів та норм. Останнім часом зусилля радників зосереджуються на впровадженні закону «Про національну безпеку України» (зокрема щодо розбудови ефективної систем командування та управління, забезпечення цивільного контролю і демократичного нагляду за сектором безпеки та оборони, а також реформування Служби безпеки України).

Командування, управління, зв'язок, комп'ютеризація (С4)

Через Тростовий фонду С4, робота якого очолюється Канадою, Німеччиною та Сполученим Королівством і виконується Агентством НАТО з питань зв'язку та інформатизації (NCIA), НАТО надає Україні допомогу в реорганізації та модернізації структур та засобів С4 (командування, управління, зв'язок, комп'ютеризація), а також в удосконаленні оперативної сумісності з НАТО. В межах Тростового фонду С4:

- Програма безпеки регіонального повітряного простору (RASP) спрямовується на удосконалення координації цивільного / військового повітряного руху та забезпечення постійного зв'язку в режимі реального часу між Україною і сусідніми країнами, щоб створити можливість раннього попередження і координації дій стосовно загроз у повітряному просторі, інцидентів з безпекою та підозрілих повітряних суден. Очікується, що реалізація проекту розпочнеться до кінця 2018 року.
- До кінця 2018 року Проект захищеного зв'язку забезпечить Збройні сили України захищеним супутниковим зв'язком та засобами загального впізнавання сил за принципом «свій-чужий».
- Проект обміну знаннями надасть Україні доступ до інформації про стандарти та процедури НАТО щодо командування, управління, зв'язку та комп'ютеризації (С4). За даною тематикою було проведено різноманітні заходи, у тому числі робочі семінари, візити експертів та хакатон. Проект буде завершено до початку 2019 року.

Тростовий фонд з логістики та стандартизації

Тростовий фонд, очолюваний Чеською Республікою, Нідерландами і Польщею, спрямовано на підтримку поточного процесу реформування систем логістики і стандартизації в Україні. Проект передбачає реалізацію трьох ініціатив:

- Удосконалення національних засобів кодифікації: проект сприяє переходу України на систему кодифікації НАТО (NCS) до кінця 2018 року.
- Удосконалення засобів управління ланцюгом постачання: проект підвищує ефективність системи логістики шляхом тестування удосконалень в дрібному масштабі, зосереджуючись на покращенні систем командування та управління ланцюгом постачання (C2S), управління складами, розподілу матеріально-технічних ресурсів та поповнення запасів. Проект має бути завершено до літа 2019 року.
- Удосконалення засобів управління стандартизацією: проект сприяє впровадженню централізованої системи управління стандартизацією. Очікується, що така система буде введена в дію в Україні до літа 2019 року.

Трастовий фонд з кіберзахисту

Трастовий фонд з кіберзахисту, робота якого очолюється Румунією і виконується румунською державною компанією «Rasikom», спрямовано на допомогу Україні у розробці оборонних засобів реагування на інциденти у сфері кібербезпеки. Допомога передбачає створення двох ситуаційних центрів реагування на комп'ютерні інциденти для моніторингу подій у сфері кібербезпеки, а також лабораторій для розслідування інцидентів у кіберпросторі та ліквідації їхніх наслідків. Українські фахівці проходять підготовку щодо застосування необхідних для цього технологій та обладнання. В червні 2017 року українські інституції-бенефіціари успішно отримали відповідне обладнання.

Трастовий фонд з медичної реабілітації

В межах Трастового фонду з медичної реабілітації НАТО допомагає Україні удосконалювати стандарти якості та забезпечувати довгострокову сталість послуг медичної реабілітації для військовослужбовців, які зазнали поранень. Даний Трастовий фонд, робота якого очолюється Болгарією та виконується Агентством НАТО з технічного обслуговування та постачання (NSPA), зосереджено на безпосередній медичній допомозі військовослужбовцям, наданні їм швидкого доступу до послуг медичної та психологічної реабілітації, а також на розвитку потенціалу українських інституцій медичної реабілітації.

На даний час допомогу було надано 1 500 експертам з медичної реабілітації, 500 військовослужбовцям, 90 сім'ям, 4 підрозділам медичної реабілітації та українській збірній Ігор нескорених. На додаток, в межах даного Трастового фонду, було надано допомогу щодо розвитку інституційного потенціалу Адміністрації Президента України, Міністерству оборони, Міністерству охорони здоров'я, Міністерству соціальної політики, Міністерству освіти, а також впроваджено довгострокові освітні програми для різних категорій надавачів відповідних послуг.

Трастовий фонд зі створення системи зміни військової кар'єри на професійну цивільну

В межах даного Фонду Україна отримує допомогу у створенні сталої і ефективної системи переходу від військової кар'єри до професійної цивільної. Робота Фонду, яка керується Норвегією і виконується Відділом політичних справ і політики безпеки НАТО, спрямовується також на сприяння виконанню конкретних заходів психологічної реабілітації. Від 2014 до 2018 року за програмою Фонду було проведено 187 триденних семінарів, присвячених психологічній реабілітації 7 486 службовців Збройних сил, Національної гвардії та Державної прикордонної служби України, які брали участь в активних операціях на Сході країни.

Програма з перепідготовки та соціальної адаптації військовослужбовців

Програма має на меті сприяти соціальній реінтеграції військовослужбовців в процесі переходу до професійної цивільної кар'єри. Через професійну підготовку бенефіціари Програми розширюють свої можливості шляхом набуття додаткової кваліфікації, яка є запотребованою на цивільному ринку праці. Станом на середину 2018 року Програмою скористалися понад 10 000 колишніх військовослужбовців з різних регіонів України, а загальний рівень їхнього працевлаштування на цивільному ринку праці сягнув 75%. Загальна кількість бенефіціарів Програми за 2018 рік має скласти 850.

Трастовий фонд з “демлітаризації”

В результаті реалізації ініціатив в межах Трастового фонду НАТО зі знищення звичайних боєприпасів, стрілецької зброї та легких озброєнь і протипіхотних мін типу ПФМ-1, робота якого керується Сполученими Штатами і виконується Агентством НАТО з технічного обслуговування та постачання (NSPA), було знищено:

- 27 853 тон звичайних боєприпасів (із запланованих 44 231 тон).
- 2 128 068 протипіхотних мін типу ПФМ-1 (із запланованих 5 766 768 одиниць).

- 130 100 одиниць стрілецької зброї та легких озброєнь.

В даний час Трастовий фонд опрацьовує пропозицію України щодо удосконалення її системи управління безпекою зберігання боєприпасів.

Трастовий фонд з ліквідації радіоактивних відходів

Трастовий фонд, робота якого очолюється Німеччиною і виконується Агентством НАТО з технічного обслуговування та постачання (NSPA), має на меті знешкодження радіоактивних відходів, які були залишені у могильниках колишньої радянської армією, а зараз перебувають під контролем Міністерства оборони України. Реабілітація на об'єкті Цибулеве Кіровоградської області відбувається після успішно завершеного у 2017 році першого проекту, який було реалізовано на об'єкті Вакуленчук Житомирської області.

Трастовий фонд зі знешкодження вибухонебезпечних предметів та протидії саморобним вибуховим пристроям (ЗВП \ ПСВП)

Проект сприяє трансформації системи ЗВП та розвитку засобів ПСВП в Україні шляхом реалізації трьох ініціатив:

- Доктрина: розробка спільної термінології щодо ЗВП та ПСВП, оприлюднення Української доктрини в галузі ПСВП та визначення потреб у засобах ПСВП на майбутнє.
- Оперативна сумісність: підготовка, що сприяє підвищенню рівня сумісності між відповідними національними суб'єктами у даній галузі.
- Цивільна підтримка: навчання з пошукових заходів в умовах міста.

Платформа Україна-НАТО з протидії гібридній війні

НАТО і Україна створили Спільну платформу з протидії гібридній війні, щоб сприяти розвитку співпраці у виявленні гібридних загроз, зміцнювати потенціал протистояння та стійкість перед гібридними загрозами. Семінари високого рівня було проведено: з питань врегулювання кризових ситуацій – у Варшаві (Польща) в жовтні 2017 року; зі стратегічних комунікацій – у Вільнюсі (Литва) в квітні 2018 року, та в Києві (Україна) в листопаді 2018 року. Наразі готуються подальші проекти.

Дорожня карта Україна-НАТО з оборонно-технічного співробітництва

У вересні 2015 року голова Міжвідомчої комісії з політики військово-технічного співробітництва та експортного контролю України і заступник помічника Генерального секретаря НАТО з оборонних інвестицій підписали Спільну заяву щодо посилення оборонно-технічного співробітництва між Україною та НАТО. Дорожня карта передбачає низку заходів, у тому числі стосовно С4, безпеки боєприпасів, кодифікації, управління життєвим циклом та його забезпечення, а також реформування оборонної промисловості.

Дорожня карта Партнерства у сфері стратегічних комунікацій

Дорожню карту Партнерства у сфері стратегічних комунікацій було підписано Генеральним секретарем НАТО та Секретарем Ради національної безпеки й оборони України у вересні 2015 року. Документ передбачає дорадчу допомогу щодо розвитку українських органів влади, їхнього управління ризиками в сфері безпеки та реагування на них через впровадження стратегічних комунікацій як одного з ключових елементів національної стратегії. Це сприяє підвищенню ефективності роботи цивільного та військового персоналу у царині стратегічних комунікацій. В 2017/18 роках Центр інформації та документації НАТО організував 19 заходів з підготовки та надавав дорадчу допомогу зі стратегічних комунікацій національним академіям України.

Процес планування та оцінки сил (ППОС)

У 2018 році між НАТО та Україною було узгоджено сорок дві цілі партнерства ППОС, які спрямовані на допомогу Україні в модернізації та реформуванні її сил оборони. Двадцять шість цілей партнерства стосуються Міністерства оборони та Збройних сил України і зосереджуються на реформуванні існуючих структур відповідно до західних принципів та практик, що застосовуються в оборонній сфері. На загал 15 цілей партнерства стосуються Міністерства внутрішніх справ та підпорядкованих йому структур (Державна прикордонна служба України, Національна гвардія України, Державна служба України з надзвичайних ситуацій) і одна – СБУ.

Програма «Удосконалення військової освіти» (DEEP)

Програма «Удосконалення військової освіти» (DEEP) допомагає Україні в покращенні та реформуванні її систем військової освіти та професійної підготовки. Діяльність в межах Програми розповсюджується на вісім закладів військової освіти і п'ять центрів підготовки сержантського та старшинського складу. З 2017 року DEEP зосереджується на розробці навчальних програм щодо цивільного контролю та демократичного нагляду, управління персоналом, стратегічних комунікацій, лідерства, забезпечення якості та оперативного планування. Термін дії Програми подовжено до 2020 року.

Виховання доброчесності (ВД)

Програма НАТО ВД надає інституційну та адаптовану до конкретних потреб допомогу, спрямовану на утвердження доброчесності та зменшення ризику корупції в інституціях безпеки й оборони. Україна приєдналася до Програми НАТО ВД у 2007 році. З 2014 року Україна є найбільшим реципієнтом допомоги за Програмою НАТО ВД. Експертними можливостями Програми послуговуються Секретаріат Кабінету Міністрів, Міністерство оборони, Міністерство внутрішніх справ, Державна прикордонна служба, Національна гвардія, Служба безпеки, Національна поліція, а також Національне антикорупційне бюро, Національне агентство з питань запобігання корупції та громадські організації. Підтримка, що надається в межах ВД, переважно зосереджується на питаннях управління персоналом та фінансовими ресурсами. Пропонуються також тематичні освітні програми для вищих навчальних закладів сектору безпеки та оборони. Надання допомоги, адаптованої до конкретних потреб, забезпечується через внески до Трастового фонду ВД.

Програма з професійного розвитку (ППР)

Започаткована в 2005 році Програма НАТО з професійного розвитку (відповідний Трастовий фонд очолює Сполучене Королівство) забезпечує підготовку чільних цивільних посадовців сектору безпеки й оборони з питань ефективного демократичного управління та розбудови інституційного потенціалу на місцевому рівні. Лише впродовж 2011-2016 років в межах ППР підготовку у різних формах пройшли близько 9 000 державних службовців України. У 2016-2017 роках Програма була суттєво скорегована, щоб краще відповідати потребам поточної стратегічної ситуації в Україні. Головні заходи 2018 року спрямовано на підготовку фахівців з євроатлантичної інтеграції, підтримку зусиль з реформування сектору безпеки й оборони і зосереджено на розвитку навичок управління та лідерства.

Програма «Наука заради миру та безпеки» (НМБ)

З 2014 року Україна є найбільшим бенефіціаром Програми НАТО «Наука заради миру та безпеки» (НМБ). Наразі в межах Програми НМБ з Україною виконуються 42 заходи. Серед головних галузей співпраці – захист від хімічних, біологічних, радіологічних та ядерних (ХБРЯ) речовин, новітні технології, що пов'язані з безпекою, виявлення вибухонебезпечних боєприпасів і мін та їх знешкодження. Флагманські проекти НМБ в Україні спрямовані, зокрема, на розвиток засобів телемедицини, сприяння гуманітарному розмінуванню та розробку 3D пристрою для радіолокаційного виявлення протипіхотних мін. Україна бере активну участь в передових наукових дослідженнях, спрямованих на створення системи виявлення, в режимі реального часу, вибухових речовин та зброї в умовах громадського транспорту. Працюючи на перспективу, НМБ підтримує роботу в межах Платформи Україна-НАТО з протидії гібридній війні через новий проект щодо сигналів раннього попередження гібридних атак.

Управління громадської дипломатії НАТО - служба преси та ЗМІ

Тел.: +32(0)2 707 5041

Ел. адреса: moc@hq.nato.int

Слідуйте за нами: @natopress

www.nato.int